

Приложение 1

ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА ЧИТАЛИЩНАТА ДЕЙНОСТ В ОБЩИНА СЛИВЕН ЗА 2016 ГОДИНА

Настоящата програма за развитие на читалищната дейност в Община Сливен за 2016 година е създадена в изпълнение на чл. 26а ал.2 от Закона за народните читалища /ЗНЧ/ въз основа на направените от народните читалища в общината предложения за дейността им през 2016 година.

Годишната програма за развитие на читалищната дейност в Община Сливен цели обединяване усилията за по-нататъшното развитие и утвърждаване на читалищата като притегателни културно-просветни, обществени, информационни центрове и самоуправляващи се институции, реализиращи разнообразни дейности, целящи съхранението на традицията и културната ни идентичност, изпълняващи и задачи от държавната и общинската културна политика.

Програмата ще подпомогне и популяризира годишното планиране и финансиране на читалищните дейности.

I. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА

На територията на Община Сливен своята дейност осъществяват 53 народни читалища. Всички читалищни организации са регистрирани по ЗНЧ и са предали годишните си планове за 2016г. Изключение прави НЧ „Христо Кючуков 2013”, което не е предало своя план за дейността си през 2016г. В град Сливен читалищата са 15 с 44,5 щатни бройки, а в селата – 38 читалища с общо 55,5 щатни бройки. Държавната субсидия за дейността и издръжката на читалищата в община Сливен за 2015г. възлиза в размер на 694 000лв, при гореспоменатите 100 субсидирани бройки, като стандарта за една субсидирана бройка за 2015г. е 6940лв. Субсидиите са разпределени при стриктно спазване на изискванията на чл. 23 от ЗНЧ и механизма за разпределение на годишната субсидия за читалищата.

Община Сливен се характеризира с развита културна инфраструктура, за която съществен принос имат и народните читалища, особено за съхранение и развитие на духовните ценности и традиции в малките населени места, за развитие на ефективна културна дейност като устойчив фактор за развитие на местните общности. Активно е взаимодействието на Община Сливен с народните читалища, изградено на основата на партньорство, при спазване на законодателството и основано на принципите на отчетност, публичност и прозрачност.

II. ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА

Програмата цели обединяване на усилията за по-нататъшно развитие и утвърждаване на читалищата като модерни, многопрофилни, многоцелеви и активни центрове със съществено значение за развитието на местните общности, фактор за обогатяване местния културен живот, социалната и образователна дейност, запазване на традициите, възпитаване в национално самосъзнание, осигуряване на достъп до информация. Тя цели да подпомогне организирането и реализацията на комплекса от дейности, както и да съдейства за повишаване активността на читалищните настоятелства за съхраняване на българските традиции, създаване на благоприятна среда за всички възрастови групи, ползващи услугите на читалищата в общината, стимулиране на гражданското участие.

III. ОСНОВНИ НАПРАВЛЕНИЯ И ПРИОРИТЕТНИ ЗАДАЧИ В ЧИТАЛИЩНАТА ДЕЙНОСТ В ОБЩИНА СЛИВЕН ПРЕЗ 2016г.

1. Насърчаване и подкрепа на читалищата в община Сливен за осъществяване на основната им дейност и прилагането на съвременни форми на работа за постигане съвременна визия на читалищната дейност:

- запазване и развитие на българските традиции и обичаи, песенното и танцово наследство.

- развитие на любителското творчество, разширяване работата с различни възрастови групи и привличане на деца и младежи.

- представяне на привлекателни форми за опознаване на миналото и традициите, запазване и укрепване на националното самосъзнание и културната идентичност, на обичаите на българския народ и конкретното населено място.

2. Запазване на позициите на народните читалища като съвременни културно-просветни и информационни центрове и разширяване обхвата на тяхната дейност в значими обществени и социални сфери.

- осигуряване на достъп до информация и комуникация чрез превръщането на читалищата в общодостъпни центрове за библиотечно и информационно осигуряване на населението.

- насърчаване на социалното единство и солидарност между различните социални групи. Превръщането на читалището в място за общуване, дарителски акции, културна и социална интеграция, включително и на хора в риск, неравностойно положение, етнически общности.

- засилване ролята и участието на читалищата в местното самоуправление и формирането на активно гражданско общество.

- укрепване на читалищната дейност в партньорство с местната власт, с културните и образователни институции, с представители на бизнеса, НПО и др. за реализиране на съвместни инициативи и проекти.

- установяване на трайни и ползотворни контакти с организации в страната и чужбина.

3. Поддържане и развитие на материалната и материално-техническата база на народните читалища:

- чрез финансиране на основни и текущи ремонтни дейности със средства от общинския бюджет.

- чрез собствени приходи и кандидатстване и реализиране на проекти.

IV. ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРИОРИТЕТИТЕ И ЗАДАЧИТЕ НА ЧИТАЛИЩНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ В ОБЩИНАТА

1. БИБЛИОТЕЧНА И ИНФОРМАЦИОННА ДЕЙНОСТ

Уреждането и поддържането на библиотеки и читални е една от основните дейности за всички читалища и те полагат усилия за доброто качество на предлаганите библиотечни услуги. Читалищните библиотеки са обществени библиотеки и имат образователни, информационни и културни функции. Читалищната библиотека е културният институт във всяко малко населено място, в който се събират, обработват, организират, съхраняват и предоставят за обществено ползване печатни и други произведения и информация, включително за книжовното и литературно културно наследство. Те осигуряват правото на гражданите на равноправен и свободен достъп до информационно обслужване и съдействат за изграждането на гражданското и

информационно общество. Читалищните библиотеки са изградени на принципите на близост, достъпност и оперативност. В тринайсет читалища се развиват и дейности свързани със създаването и поддържането на електронни информационни системи и превръщане на читалищата в място за достъп до информация и комуникация за всеки. И през 2016 година усилията на читалищата за подобряване качеството на библиотечните и информационни услуги ще бъдат насочени към:

- Обновяване на библиотечния фонд чрез закупуване на нова литература, участие в проектни сесии на Министерството на културата, осигуряване на дарения и други.

- Целенасочена дейност с деца и младежи за приобщаване към книгата и четенето чрез развиването на различни форми на дейност: клубове „Млад приятел на книгата”, „Да четем заедно”, „Аз обичам да чета” и други, организиране на детски утра, литературни четения в детските градини и училища, срещи с детски автори и други. Националната стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността /2014-2020/ фокусира общественото внимание именно върху значимостта на четенето. Една от мерките в плана за 2015-2016г. залага на организирането на публични инициативи за ангажиране на лидери на общественото мнение с проблемите на грамотността. За декември 2016г. е заложено провеждане на онлайн състезание „България пише”. В документа са включени и национални инициативи за четене на книги като „Бъди грамотен”, „Малкото голямо четене”, провеждане на седмица на книгата, Национален маратон на четенето и др. Читалищата, посредством своите библиотеки са единственият проводник на ограмотяване или самоусъвършенстване и повишаване на нивото на грамотност в малките населени места, в които не винаги има и училище.

- Подреждане на тематични витрини /изложби, табла/ за исторически дати, творчеството на автори с местно, национално или световно значение; отбелязване годишнини на български и световни писатели и творци; срещи с местни и национални творци.

- Провеждане на образователни викторини по повод годишнини на бележити дейци и дати от българската история.

- Постигане на устойчивост на дейностите по проект „Българските библиотеки – място за достъп до информация и комуникация за всеки” чрез Фондация „Глобални библиотеки – България”.

- Организиране на информационни кампании в партньорство с органите на местното самоуправление, свързани с реализирането на дейности за развитие на обществените процеси във всички сфери на обществения и социалния живот.

- Предоставяне на компютърни и интернет услуги.

- Извършване на краеведска дейност.

- Участие в регионалните автоматизирани библиотечни мрежи.

- Съдействие за повишаване на образователното ниво, продължаващото образование, информираността, социалната интеграция и разширяването на електронен достъп до информация.

- Набиране на представителни колекции от чуждестранна литература във всички области на знанието.

- Съхраняване, набавяне и опазване на ръкописи, архивни документи, редки и ценни старопечатни книги.

2. ХУДОЖЕСТВЕНО-ТВОРЧЕСКА ДЕЙНОСТ И ЛЮБИТЕЛСКО ТВОРЧЕСТВО

Към читалищата в Община Сливен работят различни по жанрове самодейни състави, школи по изкуствата, клубове и кръжоци и други форми, чрез които читалищните настоятелства развиват художествено-творческа дейност:

2.1. Любителски колективи

2.1.1. Временни

- **коледари** – Г. Александрово, Трапоклово, Глушник, Ковачите, Николаево, Младово, Драгоданово, Бяла, Тополчане, Мечкарево

- **кукери** - Г. Александрово, Трапоклово, Глушник, Блатец, Тополчане, Камен, Драгоданово, Гергевец

- **лазарки** – Драгоданово, Блатец, Тополчане, Самуилово, Желю войвода, Младово, Трапоклово

2.1.2. Постоянни

- **певчески** - НЧ „Зора 1860”, НЧ „Х. Димитър 1937”, НЧ „Дружба 1993”, НЧ „Единство 1939”, „Ангел Димитров 1937”, НЧ „Д. Чинтулов 1941”, НЧ „Христо Ботев 1897” в град Сливен, в селата –Трапоклово, Блатец, Драгоданово, Калояново, Тополчане, Желю войвода, Крушаре, Чокоба, Самуилово, Ковачите, Злати войвода, Гергевец, Старо село, Селиминово, Гавраилово, Чинтулово, Бяла, Стара река, Божевци, Николаево, Кермен, Биково, Панаретовци

- **танцови** - НЧ „Зора 1860”, НЧ „Х. Димитър 1937”, НЧ „Дружба 1993” в град Сливен, в селата – Г. Александрово, Тополчане, Желю войвода, Крушаре, Самуилово, Ковачите, Селиминово, Гавраилово, Бяла, Новачево, Кермен,

- **автентичен фолклор** - Г. Александрово, Трапоклово, Калояново, Желю войвода, Крушаре, Чокоба, Ковачите, Злати войвода, Старо село, Чинтулово, Бяла, Божевци, Николаево, Младово, Биково

- **театрални състави** – НЧ „Зора 1860”, НЧ „Дружба 1993” в град Сливен

- **оркестри** - НЧ „Зора 1960”, , НЧ „Надежда 1950” , НЧ „Карандила джипси 2008” в град Сливен, НЧ” Слънце 1928” в село Гавраилово

2.2. Школи по изкуствата – НЧ „Зора 1860”, НЧ „Х. Димитър 1937” в град Сливен, НЧ „Слънце 1928” в село Гавраилово

2.3. Кръжоци /”Роден край”, „Сръчни ръце”, „Любители на природата”, „Художествено слово” и други/ – НЧ „Дружба 1993”, НЧ „Единство 1939”, НЧ „Д. Чинтулов 1941”, НЧ „Христо Ботев 1897”, НЧ „Искра 1944”, в град Сливен, в селата – Крушаре, Глуфишево, Мечкарево, Старо село, Бяла, Новачево, Божевци и други

2.4. Етнографски сбирки - Желю войвода, Гавраилово, Крушаре

2.5. Етнографски кътове - Блатец, Глуфишево, Ковачите, Злати войвода, Голямо Чочовен, Селиминово, Бяла, Божевци, Ичера, Биково

През ваканцията почти всички читалища организират лятна работа с децата по места. В процеса на създаване на художествената продукция и нейната реализация са включени любители на различните видове изкуства- деца, младежи, възрастни, които според своите предпочитания осмислят свободното си време и създават културен продукт, който представят на организираните местни, общински, регионални, национални и международни празници, фестивали и събития.

3. НАЦИОНАЛНИ И РЕГИОНАЛНИ СЪБОРИ, ФЕСТИВАЛИ, МЕСТНИ ПРАЗНИЦИ И ЮБИЛЕИ ПРЕЗ 2016г.:

3.1. Събори

- 3.1.1.** Регионален фолклорен събор „Маскарадни игри” - НЧ „Изгрев 1928” с. Драгоданово – 12.03.2016г.
- 3.1.2.** Регионален фолклорен събор „На събор край Тунджа”- „НЧ Светлина 1928”, с. Самуилово- 04.06.2016г.
- 3.1.3.** Регионален празник „Златна праскова” – НЧ „Слънце 1928” с. Гавраилово – 28.07.2016г.
- 3.1.4.** Регионален фолклорен събор „Зимни празници” – НЧ „Просвета 1925” с. Мечкарево – 26.12.2016г.
- 3.1.5.** Детски музикален фестивал „Мишо Тодоров” – НЧ „Зора 1860” гр. Сливен – м.юни

3.2. Местни празници

- 3.2.1.** Тодоровден – НЧ „Пробуда 1932”, с. Камен ; НЧ „Къньо Мераков 1928”, с. Блатец
- 3.2.2.** Местни кукерски игри- НЧ „Искра 1932” ,с. Калояново; НЧ „Просвета 1935”, с. Глушник; НЧ „Петър Берон 1934” , с. Тополчане; НЧ „Изгрев 1928”, с. Драгоданово; НЧ „Отец Паисий 1928”, с. Трапоклово; НЧ „Д. Димов 1908”, с. Желю Войвода; НЧ „Пробуда 1932”, с. Камен; НЧ „Пробуда 1929”, с. Горно Александрово
- 3.2.3.** Ден на лозаря и виното- НЧ „Изгрев 1928”, с. Драгоданово; НЧ „Светлина 1912”, с. Николаево; НЧ „Пробуда 1938”, с. Панаретовци; НЧ „Искра 1932”, с. Калояново
- 3.2.4.** Лазаруване –НЧ „Светлина 1930”, с. Чинтулово; НЧ „Пробуда 1906”, гр. Кермен
- 3.2.5.** Еньовден – НЧ „Христо Ботев 1936” с. Бяла
- 3.2.6.** Гергьовден – НЧ „Отец Паисий 1928” , с. Трапоклово; НЧ „Пробуда 1906”, гр. Кермен; НЧ „Д. Димов 1908”, с. Желю Войвода

3.3. Юбилеи на читалища

- 3.3.1.** НЧ „Добри Чинтулов 1941”, гр. Сливен- 75г.
- 3.3.2.** НЧ „Отец Паисий 1936” гр. Сливен- 80г.
- 3.3.3.** НЧ „Надежда 1926”, с. Гергевец- 90г.
- 3.3.4.** НЧ „Светлина 1926”, с. Селиминово- 90г.
- 3.3.5.** НЧ „ Христо Ботев”, с. Бяла
- 3.3.6.** НЧ „ Просвета 1936”, с. Малко Чочовени- 80г.
- 3.3.7.** НЧ „Просвета 1946”, с. Божевци, 70г.
- 3.3.8.** НЧ „Пробуда 1906”, гр. Кермен- 110г.

3.4. Чествания на бележити дати и събития

Годишните планове на всички читалища в общината са подчинени на честванията на няколко основни годишнини през 2016г.:

- 3.4.1.** 160 години читалищно дело в България
- 3.4.2.** 140г. Априлско въстание
- 3.4.3.** Национални празници и празници на местната общност

4. РАБОТА ПО ПРОЕКТИ ПРЕЗ 2016г.

- НЧ „Искра 1944”, гр. Сливен е работило и продължава да работи в сътрудничество с УНИЦЕФ- България по проекта „Работилница за родители”.
- Обществен дарителски фонд Сливен, дарителски кръг „За по-доброто бъдеще на Сливен” и НЧ „Отец Паисий 1936”, гр. Сливен, стартират проект „Дами канят”. Проектът е заложен за изпълнение от 06 ноември 2015г. до месец май 2016г. Основната му цел е съхраняване и предаване на традициите в приложното изкуство и съпоставянето им със съвременните форми. Проектът е отворен за всички читалища, които имат възможност и желание да се включат.
- Постигане на устойчивост на дейностите и услугите реализирани в читалищата работещи с Фондация „Глобални библиотеки- България” на следните читалища: НЧ „Зора 1860” – гр. Сливен; НЧ „Искра 1929” – с. Крушаре; НЧ „Пробуда 1906” – гр. Кермен; НЧ „Христо Ботев 1936” – с. Бяла; НЧ „Звезда 1928” – с. Старо село; НЧ „Къньо Мераков 1928” – с. Блатец; НЧ „Слънце 1928” – с. Гавраилово; НЧ „Юрий Гагарин 1962” – с. Новачево; НЧ „Просвета 1925” – с. Мечкарево; НЧ „Даскал Д. Димов 1908” – с. Желю войвода; НЧ „Светлина 1926” – с. Селиминово; НЧ „Изгрев 1928” – Драгоданово; НЧ „Зора 1872” – с. Ичера

5. МАТЕРИАЛНО-ТЕХНИЧЕСКА БАЗА

С решение на Общинския съвет е предоставено правото на безвъзмездно ползване върху сградите на 49 читалища, 1 разполага със собствена база / НЧ „Зора 1860”, гр. Сливен/, 1 читалище се помещава в сграда частна собственост /„Карандила джипси-2008”, гр. Сливен/ и 2 новоучредени читалища през 2013г. са без база /НЧ „К.Константинов 2013”, гр. Сливен и НЧ „Христо Кючуков 2013”, гр. Сливен/.

Основните задачи, по които ще се работи през 2016г. са свързани със създаване на по-добри условия за работа на персонала, потребителите на услуги и самодейците.

6. ПОВИШАВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯТА НА РАБОТЕЩИТЕ В НАРОДНИТЕ ЧИТАЛИЩА

- семинари и квалификационни курсове, организирани от РБ „Сава Доброплодни”, Регионален център „Читалища”, Сдружение „Читалища” и Общинска администрация.

- проучване и прилагане на добри практики

7. ФИНАНСИРАНЕ

Обезпечаването на дейностите през 2016г. ще се осъществява чрез финансиране от:

- държавна субсидия, разпределена съгласно изискванията на Закона за народните читалища

- финансова подкрепа на събития /събори, фестивали, годишнини/ чрез културния календар на Община Сливен и Решения на Общински съвет Сливен

- кандидатстване по проекти към Министерството на културата, други донорски програми и проекти.

- други източници: членски внос, наеми на помещения, рента от земеделска земя, дарения и др.

ЗАБЕЛЕЖКА:

Програмата е отворена за допълнения. Тя визира най-общите положения, залегнали в годишните планове на народните читалища за 2016 година.